

พฤติกรรมการออมและการใช้จ่ายของผู้สูงอายุ ตำบลเชียงทอง
อำเภอวังเจ้า จังหวัดตาก*

SAVING BEHAVIOR AND SPENDING BEHAVIOR IN OLDER PERSONS,
CHIANG THONG SUBDISTRICT, WANG CHAO DISTRICT,
TAK PROVINCE

จินตนา สินธุสุวรรณ

Jintana Sinthusuwan

เพ็ญโพยม เขยสมบัติ

Penpayom Choeisombat

มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ประเทศไทย

Ramkhamhaeng University, Thailand

ตุลนาถ ทวนธง

Toonlanat Thuanthong

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร, ประเทศไทย

Kamphaeng Phet Rajabhat University, Thailand

E-mail: penpayom.choei@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาพฤติกรรมการออมและการใช้จ่ายของผู้สูงอายุ 2) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการออมและการใช้จ่ายของผู้สูงอายุ และ 3) เสนอรูปแบบการสร้างเสริมพฤติกรรมการออมและการใช้จ่ายของผู้สูงอายุ ตำบลเชียงทอง อำเภอวังเจ้า จังหวัดตาก การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีวิจัยแบบผสมผสานวิธีระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถามกับผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไปในตำบลเชียงทอง จำนวน 268 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบไคสแควร์ และ

* Received 23 January 2024; Revised 25 February 2024; Accepted 26 February 2024

การวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้แบบสัมภาษณ์กับตัวแทนผู้สูงอายุในตำบลเชียงทอง จำนวน 9 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการออมเงิน มีรูปแบบการออมเงินนอกสถาบันการเงินด้วยการออมในรูปแบบการเก็บเงินไว้ในมือ เหตุผลการออมเงินเพื่อไว้ใช้เมื่อเจ็บป่วย/ฉุกเฉิน ปริมาณเงินออมต่อเดือน 1,001-5,000 บาท มีการใช้จ่ายต่อเดือน 1,001-5,000 บาท และมีภาระหนี้สินน้อยกว่า 1,000 บาท 2) ปัจจัยเพศ อายุ สถานภาพสมรส อาชีพ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน รายได้ต่อเดือน แหล่งที่มาของรายได้ รูปแบบการออมเงิน เหตุผลการออมเงิน ปริมาณเงินออมต่อเดือน การใช้จ่ายต่อเดือน และภาระหนี้สิน มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการออมและการใช้จ่ายของผู้สูงอายุ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 3) รูปแบบการสร้างเสริมพฤติกรรมการออมและการใช้จ่ายของผู้สูงอายุ คือ “DISRI Model” มีองค์ประกอบ คือ แบ่งสัดส่วนเงิน ทำบัญชีรายรับรายจ่าย มีบัญชีออมเงิน ลดรายจ่าย และลงทุนเพื่อต่อยอด

คำสำคัญ: พฤติกรรมการออมและการใช้จ่าย, ผู้สูงอายุ, ความพึงพอใจ, การสร้างเสริมพฤติกรรม

Abstract

The purposes of this research were to 1) to study the saving behavior and spending behavior in older persons, 2) to study the factors relationship to saving satisfaction and spending behavior in older persons, and 3) to propose a model for promoting saving behavior and spending behavior in older persons, Chiang Thong Subdistrict, Wang Chao District, Tak Province. This research used a combined research method between quantitative research using questionnaires with the 268 older persons aged 60 years in Chiang Thong Subdistrict. The data were analyzed by using frequency, percentage, mean, standard deviation, and chi-square. And qualitative research using interviews with representatives of the 9 older persons in Chiang Thong Subdistrict. The data were analyzed by using content analysis. The research results were as follows: 1) Most elderly people have a habit of saving money, have a form of saving money outside of financial institutions by saving in the form of keeping money on hand, the reason for saving money is to use in times of

illness/emergencies, the amount of savings per month 1,001 -5,000 baht, have monthly spending of 1,001-5,000 baht, and have debt of less than 1,000 baht., 2) Factors include gender, age, marital status, occupation, number of household members, monthly income, source of income, saving pattern, reason for saving money, amount of monthly savings, monthly spending, and debt burden It is related to the satisfaction with satisfaction and spending behavior in older persons were statistically significant at the 0.01 level, and 3) the model for promoting saving behavior and spending behavior in older persons was the “DISRI Model” format with the following components: divide the money, income and expense account, savings account, reduce expenses, and invest to expand.

Keywords: Saving behavior and spending, Older persons, Satisfaction, Promoting saving behavior

บทนำ

จากบริบทโครงสร้างประชากรที่เปลี่ยนแปลงไปทำให้ประเทศไทยกำลังเผชิญกับความท้าทายในการปรับตัวเป็นสังคมผู้สูงอายุ (Aged Society) อันสะท้อนได้จากจำนวนผู้สูงอายุของประเทศไทยในปี 2565 ที่มีประชากรที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 13,043,792 คน คิดเป็นร้อยละ 19.74 จากประชากรทั้งหมด 66,061,517 คน ซึ่งมีเปอร์เซ็นต์มากกว่าร้อยละ 10 ขึ้นไป ซึ่งเป็นไปตามคำนิยาม “สังคมผู้สูงอายุ” ขององค์การสหประชาชาติว่าหมายถึง สังคมที่มีประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปเกินกว่าร้อยละ 10 ของประชากรทั้งประเทศ หรือประชากรที่อายุมากกว่า 65 ปีขึ้นไปเกินกว่าร้อยละ 7 ของประชากรทั้งประเทศ ซึ่งจากตัวเลขดังกล่าวสามารถบ่งชี้ได้ว่าประเทศไทยได้ก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ (กรมกิจการผู้สูงอายุ, 2565ก)

จากโครงสร้างของประชากรในประเทศไทยที่มีการเพิ่มขึ้นของประชากรสูงอายุอย่างต่อเนื่องก่อให้เกิดผลกระทบต่อประเทศในหลากหลายมิติ ทั้งในภาพรวมของการพัฒนาประเทศและภาคครัวเรือน เมื่อพิจารณาในระดับภาพรวมของประเทศ รัฐบาลได้ตระหนักว่าการปรับตัวเข้าสู่โครงสร้างประชากรผู้สูงอายุจะเป็นปัจจัยเสี่ยงต่อความสำเร็จในการพัฒนาประเทศ เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของประชากรผู้สูงอายุอาจก่อให้เกิดภาระทางการคลังในระยะยาวหากรัฐบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ได้วางแผนหรือบริหารจัดการอย่างเหมาะสม

รัฐบาลจึงได้กำหนดยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนประเทศเพื่อรองรับการเป็นสังคมผู้สูงอายุผ่านแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มาอย่างต่อเนื่อง จนมาถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 พ.ศ. 2565 - 2570 โดยได้มุ่งเน้นผลักดันแผนการปฏิรูปด้านการคลังและงบประมาณ เพื่อสร้างความยั่งยืนทางการคลังของระบบการคุ้มครองทางสังคม ได้แก่ การปรับปรุงรูปแบบการจ่ายเงินสทบและสิทธิประโยชน์ให้มีความหลากหลายและยืดหยุ่น พร้อมทั้งส่งเสริมการออมเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับวัยเกษียณอายุ ด้วยการจูงใจให้แรงงานนอกระบบการออมภาคสมัครใจ ปรับปรุงเงื่อนไขด้านการออมและสิทธิประโยชน์เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมสามารถออมและได้ผลประโยชน์ในอัตราที่เพิ่มขึ้น รวมถึงพัฒนาระบบบริการข้อมูลทางการเงินเพื่อการเกษียณ เพื่อช่วยให้ผู้ออมสามารถวางแผนการออมของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565) อย่างไรก็ตาม ในระบบภาคครัวเรือนการที่บุคคล มีอายุยืนยาวนั้นหมายถึงบุคคลดังกล่าวและครอบครัวจำเป็นต้องมีเงินเดือนเป็นประจำทุกเดือน แต่กลับมีค่าใช้จ่ายบางส่วนที่เพิ่มขึ้น เช่น ค่ารักษาพยาบาล ค่าเดินทางท่องเที่ยว และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เพื่อการดำรงชีพหลังเกษียณอายุ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทิพย์ ศิริวรรณภา (2564) พบว่า ผู้บริโภคเจเนอเรชันวายมีความรู้ความเข้าใจเพื่อสังคมผู้สูงอายุในระดับปานกลาง และมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ การออมเงินเพื่อสังคมผู้สูงอายุในระดับเห็นด้วย ผลการศึกษาพฤติกรรมพบว่าร้อยละ 85.8 ของผู้บริโภค เจเนอเรชันวายมีการเงิน แต่มีเพียงร้อยละ 56.0 เท่านั้น สอดคล้องกับงานวิจัยของอภิสิทธิ์ ตระการไพโรจน์ (2563) พบว่า เป้าหมายการออมกับเงินออมในปัจจุบันของกลุ่มคน Generation Y ยังไม่เพียงพอที่จะดำรงชีวิตในช่วงวัยเกษียณ ดังนั้นทางหน่วยงานในภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องควรจัดทำแผนการเรียนรู้เพื่อสร้างความตระหนักในการออมเพื่อเริ่มต้นออมสำหรับการเกษียณอายุตั้งแต่ในช่วงเริ่มทำงาน Generation Y เพื่อช่วยให้สามารถมีเงินออมสำหรับใช้จ่ายในอนาคตและในช่วงเกษียณอายุที่เพียงพอและทำตามเป้าหมายได้สำเร็จ แสดงให้เห็นว่าการวางแผนการออมเพื่อการเกษียณจึงเป็นสิ่งที่ทุกเพศ ทุกวัย ตลอดจนผู้เกษียณและคนครอบครัวจำเป็นต้องคำนึงถึงเพื่อให้มีเงินใช้จ่ายในยามจำเป็นอย่างเพียงพอ รวมถึงสามารถนำเงินบางส่วนนั้นไปลงทุนเพื่อเพิ่มพูนความมั่นคงทางการเงินอนาคตได้

จังหวัดตากตั้งอยู่ภาคเหนือตอนล่างของประเทศ มีพื้นที่ทั้งหมด 16,406.65 ตารางกิโลเมตร เป็นจังหวัดที่มีขนาดใหญ่เป็นอันดับ 4 ของประเทศ และเป็นอันดับ 2 ของภาคเหนือ แบ่งการปกครองออกเป็น 9 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองตาก อำเภอบ้านตาก อำเภอสามเภา อำเภอแม่

ระมัด อำเภอกำแพงแสน อำเภอบ้านดอน อำเภอเมือง และอำเภอวังเจ้า จากสถิติจังหวัดตากพบว่า ในปี พ.ศ.2565 มีจำนวนประชากรทั้งหมด 417,734 คน แบ่งเป็นประชากรที่มีอายุเกิน 60 ปี จำนวน 72,949 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 17.46 ของประชากรทั้งหมด ซึ่งมีเปอร์เซ็นต์มากกว่าร้อยละ 10 ขึ้นไป ทำให้จังหวัดตากได้ก้าวเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์แบบ อีกทั้งเมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนประชากรวัยแรงงานยังพบว่า ในปี พ.ศ.2565 มีประชากรวัยแรงงานจำนวน 278,934 คน ซึ่งลดลงจากปี พ.ศ. 2564 และ 2563 ที่มีประชากรวัยแรงงานจำนวน 281,108 คน และ 281,972 คน ตามลำดับ ซึ่งกลุ่มประชากรวัยแรงงานนี้เป็นกลุ่มที่สำคัญในปัจจุบันที่กำลังจะกลายเป็นผู้สูงอายุในอีก 20-30 ปีข้างหน้า ควรมีการตระหนักในการออมเงินให้กับตนเองในอนาคต เพื่อสำรองไว้ใช้ในยามที่ตนเองต้องเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุหรือมีอายุ 60 ปีขึ้นไป พร้อมทั้งออมเงินเพื่อให้ความพร้อมต่อความเสี่ยงและความผันผวนทางด้านเศรษฐกิจที่จะเกิดขึ้นในอนาคต (สำนักงานสถิติจังหวัดตาก, 2565)

พื้นที่ตำบลเชียงทอง อำเภอวังเจ้า จังหวัดตาก เป็นพื้นที่หนึ่งในความรับผิดชอบของมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร เป็นผู้สูงอายุที่อยู่ในสภาพสังคมชนบท ประกอบด้วยหมู่บ้านจำนวน 13 หมู่บ้าน มีจำนวนผู้สูงอายุ จำนวน 815 คน (กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข, 2565) ลักษณะการดำรงชีวิตที่มีผู้สูงอายุอาศัยอยู่ลำพังเพียงคนเดียวและอยู่ลำพังกับผู้สูงอายุด้วยกันเพิ่มสูงขึ้น เพราะลูกหลานไปทำงานต่างจังหวัดเป็นส่วนมาก ดังนั้นเพื่อการพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนท้องถิ่น การศึกษาพฤติกรรมกรรมการออมและการใช้จ่ายของผู้สูงอายุในพื้นที่ดังกล่าวจึงเป็นเรื่องสำคัญ เพราะผลจากการศึกษาสามารถช่วยให้เห็นถึงปัญหาหรือโอกาสที่จะเกิดขึ้นกับระบบเศรษฐกิจภายใต้การเข้าสู่ภาวะสังคมผู้สูงอายุ ในขณะเดียวกันยังสะท้อนภาพความเป็นอยู่ของผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นประชากรส่วนหนึ่งที่สังคมไม่ควรละเลย อีกทั้งเป็นประโยชน์ต่อสมาชิกในครัวเรือนได้ทราบพฤติกรรมกรรมการออมและการใช้จ่ายของผู้สูงอายุ เพื่อนำไปประมาณการค่าใช้จ่ายที่จะเกิดขึ้นจากการรับผิดชอบเลี้ยงดูผู้สูงอายุในครัวเรือนได้อย่างเหมาะสม

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้นจึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาพฤติกรรมกรรมการออมและการใช้จ่ายของผู้สูงอายุ ตำบลเชียงทอง อำเภอวังเจ้า จังหวัดตาก เพื่อให้ทราบถึงพฤติกรรมกรรมการออมเงินและการใช้จ่ายเงินของผู้สูงอายุ ตลอดจนปัจจัยใดที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการออมและการใช้จ่ายของผู้สูงอายุ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ไปสนับสนุนให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดูแลผู้สูงอายุได้นำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหรือวาง

นโยบายส่งเสริมการออมและการใช้จ่ายของผู้สูงอายุให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการออมและการใช้จ่ายของผู้สูงอายุ ตำบลเชียงทอง อำเภอวังเจ้า จังหวัดตาก
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการออมและการใช้จ่ายของผู้สูงอายุ ตำบลเชียงทอง อำเภอวังเจ้า จังหวัดตาก
3. เพื่อเสนอรูปแบบการสร้างเสริมพฤติกรรมการออมและการใช้จ่ายของผู้สูงอายุ ตำบลเชียงทอง อำเภอวังเจ้า จังหวัดตาก

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methodology) ระหว่างระเบียบวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) กับระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีขั้นตอนดังนี้

การวิจัยเชิงปริมาณ

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย (Population) คือ ผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป ที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนราษฎร์และอาศัยอยู่ในตำบลเชียงทอง อำเภอวังเจ้า จังหวัดตาก จำนวน 815 คน (กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข, 2565) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยสูตรของทาโร่ ยามาเน่ (Yamane, T., 1973) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 268 คน จากนั้นใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Sample Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส อาชีพ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน รายได้ต่อเดือน และแหล่งที่มาของรายได้ มีลักษณะเป็นแบบสำรวจ (Checking)

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการออมและการใช้จ่ายของผู้สูงอายุ ประกอบด้วยรูปแบบการออมเงิน เหตุผลในการออมเงิน ปริมาณเงินออมต่อเดือน การใช้จ่ายต่อเดือน และภาระหนี้สิน มีลักษณะเป็นแบบสำรวจ (Checking)

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจในการออมและการใช้จ่ายของผู้สูงอายุ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วน ประมาณค่า (Rating Scale) 3 ระดับ

3. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

เมื่อผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามเสร็จแล้วนำไปขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเนื้อหา พร้อมแก้ไขตามคำแนะนำ จากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับผู้สูงอายุที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นได้ค่าเท่ากับ 0.831 จากนั้นจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปเก็บข้อมูลต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยลงพื้นที่เก็บข้อมูลด้วยตนเอง จากนั้นนำมาตรวจสอบความถูกต้องและนำไปวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม และพฤติกรรมการออมและการใช้จ่ายของผู้สูงอายุ โดยใช้สถิติคือ ค่าความถี่ และค่าร้อยละ

5.2 ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจในการออมและการใช้จ่ายของผู้สูงอายุ โดยใช้สถิติคือ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.3 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการออมและการใช้จ่ายของผู้สูงอายุ ใช้สถิติการทดสอบไคสแควร์ (Chi-Square)

การวิจัยเชิงคุณภาพ

1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) ได้แก่ ตัวแทนผู้สูงอายุในตำบลเชียงทอง อำเภอวังเจ้า จังหวัดตากที่มีพฤติกรรมการออมโดยเป็นคนละคนกับตัวอย่างวิจัยในการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยใช้การคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) จำนวน 9 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ ประกอบด้วย ชื่อ-นามสกุล ระดับการศึกษา ตำแหน่ง สถานที่สัมภาษณ์ และวันเดือนปี เวลาที่สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการสร้างเสริมพฤติกรรมการออมและการใช้จ่ายของผู้สูงอายุ ตำบลเชียงทอง อำเภอวังเจ้า จังหวัดตาก

3. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

เมื่อผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์เสร็จนำไปขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเนื้อหา พร้อมแก้ไขตามคำแนะนำ จากนั้นจัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์ไปเก็บข้อมูลต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยลงพื้นที่เก็บข้อมูลด้วยตนเอง จากนั้นนำข้อมูลดิบที่ได้มารวบรวมเพื่อวิเคราะห์โดยวิธีการที่เหมาะสม สรุปประเด็นจากการสัมภาษณ์ในแต่ละประเด็น

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 ข้อมูลเกี่ยวกับการสร้างเสริมพฤติกรรมการออมและการใช้จ่ายของผู้สูงอายุ วิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

5.2 นำข้อมูลการสัมภาษณ์มาสังเคราะห์เพื่อสร้างรูปแบบการสร้างเสริมพฤติกรรมการออมและการใช้จ่ายของผู้สูงอายุต่อไป

ผลการวิจัย

1. พฤติกรรมการออมและการใช้จ่ายของผู้สูงอายุ ตำบลเชียงทอง อำเภอวังเจ้า จังหวัดตาก พบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการออมเงิน จำนวน 208 คน คิดเป็นร้อยละ 77.61 มีรูปแบบการออมเงินนอกสถาบันการเงินด้วยการออมในรูปแบบการเก็บเงินไว้ในมือ จำนวน 188 คน คิดเป็นร้อยละ 90.38 เหตุผลการออมเงินเพื่อไว้ใช้เมื่อเจ็บป่วย/ฉุกเฉิน จำนวน 190 คน คิดเป็นร้อยละ 91.35 ปริมาณเงินออมต่อเดือน 1,001-5,000 บาท จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 53.85 มีการใช้จ่ายต่อเดือน 1,001-5,000 บาท จำนวน 173 คน คิดเป็นร้อยละ 64.55 และมีภาระหนี้สินน้อยกว่า 1,000 บาท จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 49.62

2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการออมและการใช้จ่ายของผู้สูงอายุ ตำบลเชียงทอง อำเภอวังเจ้า จังหวัดตาก พบว่า

2.1 ปัจจัยข้อมูลส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการออมและการใช้จ่ายของผู้สูงอายุ ตำบลเชียงทอง อำเภอวังเจ้า จังหวัดตาก แสดงผลการวิจัยดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์ปัจจัยข้อมูลส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการออมและการใช้จ่ายของผู้สูงอายุ ตำบลเชียงทอง อำเภอวังเจ้า จังหวัดตาก

ปัจจัยข้อมูลส่วนบุคคล	ค่าสถิติ	ความพึงพอใจในการออมและการใช้
		จ่ายของผู้สูงอายุ
เพศ	Chi Square	46.654
	sig	0.000**
อายุ	Chi Square	64.257
	sig	0.000**
สถานภาพสมรส	Chi Square	58.554
	sig	0.001**
อาชีพ	Chi Square	152.312
	sig	0.000**
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	Chi Square	69.236
	sig	0.000**
รายได้ต่อเดือน	Chi Square	143.284
	sig	0.000**
แหล่งที่มาของรายได้	Chi Square	112.126
	sig	0.000**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 1 พบว่า ปัจจัยข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส อาชีพ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน รายได้ต่อเดือน และแหล่งที่มาของรายได้ มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการออมและการใช้จ่ายของผู้สูงอายุ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

2.2 ปัจจัยพฤติกรรมการออมและการใช้จ่ายของผู้สูงอายุที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการออมและการใช้จ่ายของผู้สูงอายุ ตำบลเชียงทอง อำเภอวังเจ้า จังหวัดตาก จำแนกตามรูปแบบการออมเงิน เหตุผลการออมเงิน ปริมาณเงินออมต่อเดือน การใช้จ่ายต่อเดือน และภาระหนี้สิน แสดงดังตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์ปัจจัยพฤติกรรมการออมและการใช้จ่ายของผู้สูงอายุที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการออมและการใช้จ่ายของผู้สูงอายุ ตำบลเชียงทอง อำเภอวังเจ้า จังหวัดตาก

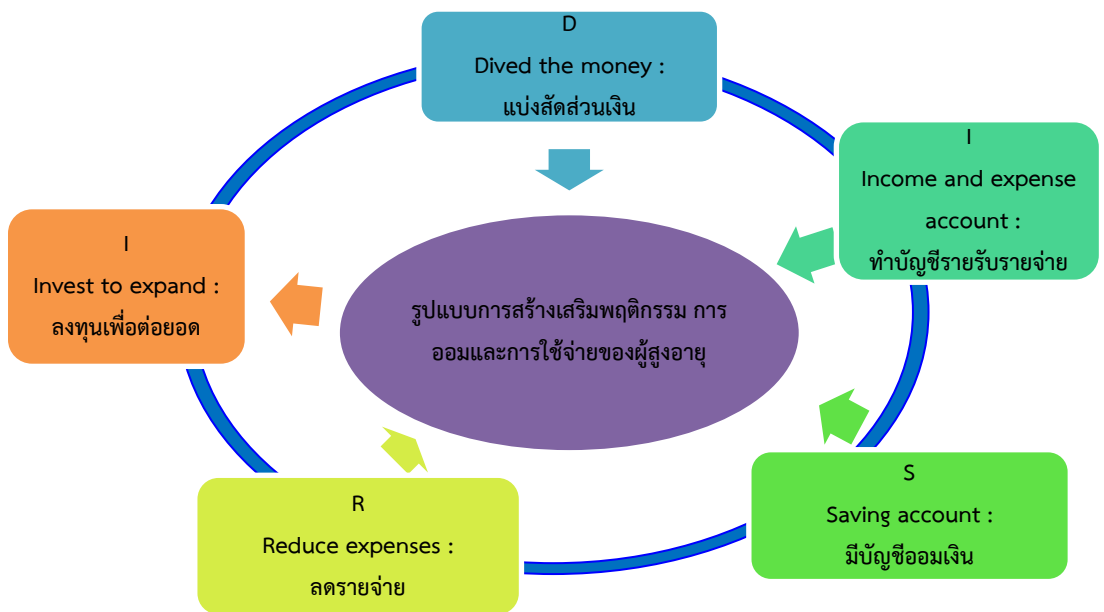
พฤติกรรมการออมและการใช้จ่าย	ค่าสถิติ	ความพึงพอใจในการออมและการใช้จ่ายของผู้สูงอายุ
รูปแบบการออมเงิน		
- การออมในสถาบันการเงิน	Chi Square sig	76.896 0.000**
- การออมนอกสถาบันการเงิน	Chi Square sig	94.268 0.000**
เหตุผลการออมเงิน		
- ไว้ใช้เมื่อเจ็บป่วย/ฉุกเฉิน	Chi Square sig	86.372 0.000**
- ไว้ใช้ยามอายุมากขึ้น	Chi Square sig	108.080 0.000**
- เก็บไว้ให้ลูกหลาน	Chi Square sig	37.464 0.001**
- เพื่อความมั่นคงของชีวิต	Chi Square sig	53.952 0.000**
- เพื่อไม่ให้เป็นภาระของผู้อื่น	Chi Square sig	43.653 0.000**
- เพื่อสะสมไว้ซื้อทรัพย์สิน	Chi Square sig	42.384 0.000**
- เพื่อไถ่ถอนหนี้สิน	Chi Square sig	42.820 0.000**
ปริมาณเงินออมต่อเดือน	Chi Square sig	200.281 0.000**
การใช้จ่ายต่อเดือน	Chi Square sig	195.042 0.000**
ภาระหนี้สิน	Chi Square sig	279.556 0.000**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 2 พบว่า ปัจจัยพฤติกรรมการออมและการใช้จ่ายของผู้สูงอายุ ได้แก่ รูปแบบการออมเงิน เหตุผลการออมเงิน ปริมาณเงินออมต่อเดือน การใช้จ่ายต่อเดือน และภาระหนี้สิน มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการออมและการใช้จ่ายของผู้สูงอายุ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

3. รูปแบบการสร้างเสริมพฤติกรรมออมและการใช้จ่ายของผู้สูงอายุ ตำบลเชียงทอง อำเภอวังเจ้า จังหวัดตาก ได้รูปแบบชื่อว่า “DISRI Model” แสดงดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 DISRI Model

ที่มา : ผู้วิจัย

จากรูปแบบการสร้างเสริมพฤติกรรมออมและการใช้จ่ายของผู้สูงอายุ ตำบลเชียงทอง อำเภอวังเจ้า จังหวัดตาก “DISRI Model” แสดงรายละเอียดดังนี้

1. D (Divide the money: แบ่งสัดส่วนเงิน) คือ การแบ่งสัดส่วนของรายได้ออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ค่าใช้จ่ายประจำวัน ค่าใช้จ่ายส่วนตัว และเงินสำหรับเก็บออม ซึ่งจะช่วยให้สามารถบริหารการใช้จ่ายเงินได้อย่างรอบคอบมากยิ่งขึ้น

2. I (Income and expense account: ทำบัญชีรายรับรายจ่าย) คือ การทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย เพื่อให้รู้ว่าแต่ละเดือนมีการใช้จ่ายเงินไปกับสิ่งที่จำเป็นและไม่จำเป็นมากน้อยเพียงใด เหมาะสมหรือไม่ เพื่อลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นในเดือนถัดไปออก และมีเงินเหลือเก็บเพิ่มมากขึ้น

3. S (Saving account: มีบัญชีออมเงิน) คือ การเปิดบัญชีสำหรับการออมเงินแยกออกจากบัญชีเงินใช้จ่าย เพราะจะได้โอนเงินเก็บไว้ในบัญชีออมได้ทันที รวมถึงการออมเงินด้วยการซื้อประกันชีวิตสะสมทรัพย์ เมื่อครบสัญญาจะได้รับเงินคืนพร้อมผลประโยชน์ตอบแทนที่คุ้มค่า ซึ่งจะเป็นการช่วยสร้างเสริมวินัยทางการออมเงิน

4. R (Reduce expenses: ลดรายจ่าย) คือ ตัดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นออก อาทิ เหล้า บุหรี่ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ทำให้เสียเงินและเสียสุขภาพ ไม่สร้างหนี้ใหม่และสะสมหนี้สินต่าง ๆ ให้หมดก่อนเกษียณอายุ จะได้มีเงินเหลือไว้สำหรับใช้จ่ายอื่น ๆ

5. I (Invest to expand: ลงทุนเพื่อต่อยอด) คือ การแบ่งเงินออมหรือรายได้บางส่วนออกมาลงทุนในสินทรัพย์ที่ได้รับดอกเบี้ยหรือมีเงินปันผลอย่างสม่ำเสมอ เพื่อจะได้มีเงินมาหมุนเวียนใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน และเลือกลงทุนในสินทรัพย์ที่มีความเสี่ยงต่ำ-ปานกลาง เพื่อป้องกันการขาดทุน อาทิ กองทุนรวม สลากออมทรัพย์ พันธบัตรรัฐบาล กองทุนตราสารหนี้ ทองคำ เป็นต้น

อภิปรายผลการวิจัย

1. พฤติกรรมการออมและการใช้จ่ายของผู้สูงอายุ ตำบลเชียงทอง อำเภอวังเจ้า จังหวัดตาก พบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการออมเงิน มีรูปแบบการออมเงินนอกสถาบันการเงินด้วยการออมในรูปแบบการเก็บเงินไว้ในมือ เหตุผลการออมเงินเพื่อไว้ใช้เมื่อเจ็บป่วย/ฉุกเฉิน ปริมาณเงินออมต่อเดือน 1,001-5,000 บาท มีการใช้จ่ายต่อเดือน 1,001-5,000 บาท และมีภาระหนี้สินน้อยกว่า 1,000 บาท ซึ่งจะเห็นได้ว่าผู้สูงอายุมีการออมเงินเพื่อไว้ใช้เมื่อเจ็บป่วยหรือฉุกเฉิน มีปริมาณเงินออมการใช้จ่ายต่อเดือน และภาระหนี้สินไม่สูงมากนัก ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้สูงอายุมีการวางแผน การออมเงินและการใช้จ่ายเงินก่อนที่จะเกษียณอายุ มีการเก็บออมเงินในรูปแบบเงินสด และออมในสถาบันการเงินโดยการฝากธนาคาร ลงทุนกองทุนหมู่บ้าน เพื่อไม่ให้เป็นภาระของลูกหลาน และมีเงินไว้ใช้จ่ายยามอายุมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของเกษมศรี ปุชนิย์วงศ์ (2558) ศึกษาการตระหนักรู้และพฤติกรรมการออมเพื่อเตรียมตัวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของกลุ่มบุคคลช่วงอายุระหว่าง 25-35 ปี ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมมี

ความคิดวางแผนมากกว่าความคิดไม่มีการวางแผนเกษียณ ด้านรูปแบบการออมเงินและการลงทุน มีการออมประเภทบัญชีเงินฝากออมทรัพย์มากที่สุด ส่วนวัตถุประสงค์การออมและสัดส่วนการออม จะพบว่า สัดส่วนการออมที่ต่ำที่สุดคือ 10 - 20% ซึ่งเป็นการออมโดยมีวัตถุประสงค์ในระยะยาว เช่น อุบัติเหตุ ค่ายา ค่าใช้จ่ายหลังเกษียณเป็นหลัก และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุภมาส อังค์โชติ และกาญจณี กังวานพรศิริ (2558) ศึกษาแนวทางและมาตรการส่งเสริมการออมของผู้สูงอายุ ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง: กรณีศึกษาจังหวัดนันทบุรี ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีรายได้ รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือนไม่เกิน 9,000 บาท มีสินทรัพย์ และนิยมถือครองสินทรัพย์เป็นเงินสดและที่ดิน มูลค่าการออมเฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 2,000 บาท นิยมเก็บออมเป็นเงินสด ไม่มีหนี้สิน มีทัศนคติดีมากเกี่ยวกับการออม

2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการออมและการใช้จ่ายของผู้สูงอายุ ตำบลเชียงทอง อำเภอวังเจ้า จังหวัดตาก พบว่า ปัจจัยเพศ อายุ สถานภาพสมรส อาชีพ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน รายได้ต่อเดือน แหล่งที่มาของรายได้ รูปแบบการออมเงิน เหตุผลการออมเงิน ปริมาณเงินออมต่อเดือน การใช้จ่ายต่อเดือน และภาระหนี้สิน มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการออมและการใช้จ่ายของผู้สูงอายุ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แสดงให้เห็นว่าผู้สูงอายุให้ความสำคัญกับการออมเงินและการวางแผนการใช้จ่ายเงิน ยิ่งอายุมากขึ้นการทำงานหารายได้ก็จะยิ่งน้อยลง เนื่องจากมีสุขภาพเสื่อมถอยลง ดังนั้นการออมเงินจึงเป็นวิธีปฏิบัติทางการเงินขั้นพื้นฐานที่สำคัญที่ช่วยให้ผู้สูงอายุสามารถสร้างความมั่นคงทางการเงินเพื่อเตรียมพร้อมสำหรับเหตุฉุกเฉิน และบรรลุเป้าหมายทางการเงินที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับแนวคิดของกองทุนการออมแห่งชาติ (2559) กล่าวว่า การจะวางแผนและบริหารเงินออมเพื่อการเกษียณได้อย่างมีประสิทธิภาพหรืออย่างน้อยก็ให้พอเพียงกับการดำเนินชีวิตต่อไปได้อย่างมีความสุข ควรคำนึงถึงสิ่งต่าง ๆ ดังนี้ เป้าหมายของเงินออม รูปแบบของการออม และวัตถุประสงค์ของการออม สอดคล้องกับงานวิจัยของประภัสสร คำเชื่อน (2561) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของผู้สูงอายุ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการออม ประกอบด้วย ปัจจัยด้านการทำงาน รายได้ของผู้สูงอายุ รายจ่ายของผู้สูงอายุ หนี้สิน จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี และจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปี และสอดคล้องกับงานวิจัยของกวิสรา จันทรพันธ์ และพิทักษ์ ศิริวงศ์ (2560) ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของผู้สูงอายุในเขตอำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ผลการวิจัยพบว่า อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพก่อนเกษียณ ภาระหนี้สิน และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน และปัจจัยด้านต่าง ๆ มีผลต่อพฤติกรรมการออมของผู้สูงอายุ

3. รูปแบบการสร้างเสริมพฤติกรรมการออมและการใช้จ่ายของผู้สูงอายุได้รูปแบบ “DISRI Model” ช่วยสร้างเสริมพฤติกรรมการออมและการใช้จ่ายเงินของผู้สูงอายุให้รู้จักแบ่งสัดส่วนของรายได้ ช่วยให้สามารถบริหารการใช้จ่ายเงินได้อย่างรอบคอบ สร้างพฤติกรรมการบริหารการเงินด้วยการทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย การเปิดบัญชีออมเงินหรือซื้อประกันชีวิตสะสมทรัพย์ ตัดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นออก แบ่งเงินออมหรือรายได้บางส่วนมาลงทุนในสินทรัพย์ที่มีความเสี่ยงต่ำ-ปานกลาง เพื่อป้องกันการขาดทุน อาทิ กองทุนรวม สลากออมทรัพย์ พันธบัตรรัฐบาล กองทุนตราสารหนี้ ทองคำ เป็นต้น เพื่อจะได้รับดอกเบียหรือมีเงินปันผลอย่างสม่ำเสมอ และมีเงินหมุนเวียนใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน ทั้งนี้เนื่องจากการออมเงินเป็นหนทางที่ช่วยสร้างความมั่นคงในชีวิตได้เป็นอย่างดีและมีส่วนในการสร้างเงินก้อนเพื่อรองรับความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น ดังนั้นถ้าวางแผนเก็บออมอย่างต่อเนื่อง จนสร้างเสริมเป็นวินัยการออมหรือเกิดเป็นพฤติกรรมการออมก็จะช่วยให้ผู้สูงอายุสามารถอยู่รอดเมื่อเกิดวิกฤตทางเศรษฐกิจและการเงินก็ยังมีเงินสำรองไว้ใช้จ่ายได้อย่างเพียงพอ สอดคล้องกับงานวิจัยของสุนัยญา แดงเหม (2565) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการออมของครัวเรือนไทยในยุคเศรษฐกิจดิจิทัล ผลการวิจัยพบว่า ควรส่งเสริมให้ประชาชนมีการตระหนักในการวางแผนทางการเงินโดยปรับการจัดสรรเงินด้วยการออมก่อนจ่ายควบคู่ไปกับการทำบัญชีรายรับรายจ่ายตลอดช่วงชีวิต โดยใช้เทคโนโลยีด้านดิจิทัลที่เหมาะสมกับแต่ละช่วงวัย และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุภมาส อังคุโชติ และกาญจณี กังวานพรศิริ (2558) ศึกษาแนวทางและมาตรการส่งเสริมการออมของผู้สูงอายุตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง: กรณีศึกษาจังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า มาตรการระยะสั้นในการส่งเสริมการออมคือ การจัดโครงการอบรมผู้สูงอายุให้มีความรู้ความเข้าใจด้านการบริหารเงิน และเพิ่มการรับรู้ข่าวสารข้อมูลทางการเงิน และมาตรการระยะยาว คือ การส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีรายได้เพิ่มจากการทำงาน และผู้เข้าอบรมได้นำความรู้จากการอบรมไปประยุกต์ใช้ในด้านระมัดระวังการใช้จ่าย การทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย การนำเงินออมไปลงทุน และการเพิ่มการออม

องค์ความรู้ใหม่

จากการศึกษาทำให้ได้องค์ความรู้ใหม่ในการสร้างเสริมพฤติกรรมการออมและการใช้จ่ายของผู้สูงอายุ ตำบลเชียงทอง อำเภอวังเจ้า จังหวัดตากคือ ภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรผลักดันนโยบายเพื่อส่งเสริมหรือพัฒนาประชาชนที่มีอายุก่อนวัยเกษียณได้ตระหนัก รับรู้ถึงความสำคัญในการออมให้มากยิ่งขึ้น ตลอดจนสามารถวางแผนการออมได้อย่างเหมาะสมและ

เพียงพอสำหรับการใช้จ่ายในอนาคต เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่วัยเกษียณได้อย่างมีคุณภาพ

สรุปและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาสรุปได้ว่าผู้สูงอายุมีพฤติกรรมการออมเงิน มีรูปแบบการออมเงินนอกสถาบันการเงินด้วยการออมในรูปแบบการเก็บเงินไว้ในมือ เหตุผลการออมเงินเพื่อไว้ใช้เมื่อเจ็บป่วย/ฉุกเฉิน ปริมาณเงินออมต่อเดือน 1,001-5,000 บาท มีการใช้จ่ายต่อเดือน 1,001-5,000 บาท และมีภาระหนี้สินน้อยกว่า 1,000 บาท ปัจจัยเพศ อายุ สถานภาพสมรส อาชีพ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน รายได้ต่อเดือน แหล่งที่มาของรายได้ รูปแบบการออมเงิน เหตุผลการออมเงิน ปริมาณเงินออมต่อเดือน การใช้จ่ายต่อเดือน และภาระหนี้สิน มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการออมและการใช้จ่ายของผู้สูงอายุ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และรูปแบบการสร้างเสริมพฤติกรรมการออมและการใช้จ่ายของผู้สูงอายุ ตำบลเชียงทอง อำเภอวังเจ้า จังหวัดตาก ได้รูปแบบชื่อว่า “DISRI Model” จากผลการวิจัยได้ข้อเสนอแนะ ดังนี้ 1) จากผลการวิจัยพบว่าผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส มีรายได้ต่อเดือน 5,000-10,000 บาท แหล่งที่มาของรายได้จากการประกอบอาชีพเกษตรกร ดังนั้นภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยนี้ไปวางแผนหรือกำหนดนโยบาย จัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมอาชีพให้กับผู้สูงอายุที่ต้องการมีอาชีพที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ และต้องการมีรายได้ที่เพิ่มขึ้น 2) จากผลการวิจัยพบว่าผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีการออมเงิน โดยมีรูปแบบการออมคือการออมนอกสถาบันการเงินโดยการเก็บเงินสดไว้ในมือ เพื่อไว้ใช้ในยามเจ็บป่วยหรือฉุกเฉิน มีปริมาณเงินออม 1,000-5,000 บาท ดังนั้นภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยนี้ไปส่งเสริม การสร้างความตระหนักถึงประโยชน์ของการออมให้กับประชาชนหรือมีรูปแบบการออมที่หลากหลายให้ประชาชนได้เริ่มเก็บออมก่อนวัยเกษียณอายุ และ 3) จากผลการวิจัยพบว่าผู้สูงอายุส่วนใหญ่พึงพอใจต่อการออมเงินเพราะต้องการให้มีเงินเก็บไว้ใช้ยามเจ็บไข้ ดังนั้นภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินให้แก่ประชาชนวัยก่อนเกษียณ เพื่อเป็นการสร้างเสริมพฤติกรรมการออมและการใช้จ่ายแก่ประชาชนก่อนเข้าสู่วัยสูงอายุในอนาคต

บรรณานุกรม

- กรมกิจการผู้สูงอายุ. (2565ก). สถิติผู้สูงอายุ. เรียกใช้เมื่อ 7 มกราคม 2566 จาก <https://www.dop.go.th/th/know/side/1/1/2449>
- กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข. (2565). ระบบ 3 หมอรู้จักคุณ, รายงานข้อมูลตำบลเชียงทอง. เรียกใช้เมื่อ 2566 กุมภาพันธ์ 2566 จาก <https://shorturl.asia/rFjch>
- กวิสรา จันทร์พันธ์ และพิทักษ์ ศิริวงศ์. (2560). ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของผู้สูงอายุในเขตอำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์. การประชุมวิชาการระดับชาติ ด้านการบริหารกิจการสาธารณะ ครั้งที่ 4 (หน้า ม.ป.น.). ขอนแก่น: วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- กองทุนการออมแห่งชาติ. (2559). รายงานประจำปี 2559. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนการออมแห่งชาติ.
- เกษมศรี ปุชนีย์วงศ์. (2558). การตระหนักรู้และพฤติกรรมการออมเพื่อเตรียมตัวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของกลุ่มบุคคลช่วงอายุระหว่าง 25-35 ปี. ใน (การค้นคว้าอิสระเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ทิพย์ ศิริวรรณานา. (2564). ทศนคติของผู้บริโภคเจเนอเรชันวายในอำเภอเมืองเชียงใหม่ต่อการออมเงินเพื่อสังคมผู้สูงอายุ. ใน (การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ประภัสสร คำเชื่อน. (2561). ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของผู้สูงอายุ. ใน (การค้นคว้าอิสระเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สำนักงานสถิติจังหวัดตาก. (2565). จำนวนผู้สูงอายุในจังหวัดตาก. เรียกใช้เมื่อ 8 กุมภาพันธ์ 2566 จาก <https://shorturl.asia/9k0y2>
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2565). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ.2566-2570). กรุงเทพมหานคร: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สุนัยญา แดงเหม. (2565). ปัจจัยที่มีผลต่อการออมของครัวเรือนไทยในยุคเศรษฐกิจดิจิทัล. ใน (วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐกิจดิจิทัล). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรังสิต.

สุภมาส อังคุโชติ และกาญจน์ กังวานพรศิริ. (2558). ศึกษาแนวทางและมาตรการส่งเสริมการ
ออมของผู้สูงอายุ ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง: กรณีศึกษาจังหวัดนนทบุรี.
วารสารศรีนครินทร์วิจัยและพัฒนา (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์),
7(14), 146-158.

อภิสิทธิ์ ตระการไพโรจน์. (2563). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออมเพื่อการเกษียณอายุของ
กลุ่มคนวัยทำงาน Generation Y ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. ใน (สาร
นิพนธ์การจัดการมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการและกลยุทธ์). บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหิดล.

Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. Third edition. New York:
Harper and Row Publication.